

Zet nooit een varen in de koelkast

JEAN-PHILIPPE TOUSSAINT - *De televisie*. Vertaald door Marianne Kaas, Van Gennep, Amsterdam, 174 blz.

In de boeken van Jean-Philippe Toussaint gebeurt nooit iets. Gelukkig maar, want dan weet je tenminste weer dat de stijl van schrijver een boek pas pruimbaar maakt. In de roman *De televisie* gaat een kunsthistoricus in Berlijn een studie doen naar de ontmoeting tussen Karel V en Titiaan. Maar tot schrijven komt hij niet echt.

De studie vindt voornamelijk plaats in zijn hoofd en gaat vooral over de vraag wat de werkelijke naam van Titiaan is. Dat is de eerste grote hindernis voordat hij echt van start kan gaan. Bovendien besluit hij, nu hij ver van vrouw en kinderen is om te stoppen met tv-kijken. En of dat nog niet genoeg is, moet hij ook nog zorgen voor de planten van zijn bovenburen die op vakantie gaan. Kortom, aan werken komt hij nauwelijks meer toe.

Dat Toussaint er desondanks in slaagt om je de hele roman te boeien, toont zijn kunde aan. Hij beschrijft voornamelijk de gedachtengangen van zijn hoofdpersonen, waarvan de zinnen soms meer dan een halve pagina beslaan. Door elk futiel detail op te blazen tot een geweldig raadsel wordt het leven alleen maar spannender. Wij hebben er alleen geen oog voor.

Dramatisch en komisch hoogtepunt van het boek is de terugkomst van de burens. De planten zijn verwaarloosd door de hoofdpersoon. Om ze nog wat te redden besluit hij om een varen in de koelkast te zetten, als shocktherapie. Hij vergeet echter de plant eruit te halen. Als hij meehelpt de koffers van de burens naar binnen te dragen, herinnert hij zich zijn plantaardige experiment. Die bladzijden zijn zo spannend als een crimi.

Het procédé van Toussaint is ogenschijnlijk eenvoudig. Zijn hoofdpersoon onderwerpt elk gebaar, elke handeling en elke mijmering aan een nadere studie. 'Beleefd tilde ik mijn hoed op bij wijze van groet, ik weet niet of ik op dat moment mijn hoed nog op had (zonder hoed was mijn gebaar ongetwijfeld nog verrassender).' Het is de kinderlijke verwondering van een volwassene.

Dat de studie niet vordert mag duidelijk zijn. In het hele boek tikt de kunsthistoricus slechts één zin, die hij nog lelijk vindt ook. Pas als de zorg over de planten voorbij is, het gezin zich bij hem voegt en een nieuwe tv is geïnstalleerd, lijkt de rust in zijn leven weergekeerd. *De televisie* is het boeiendste boek over een writersblock.

COEN PEPPELENBOS